

דף מקורות

דברי הימים ב ג'-ז'

ייעודו של בית המקדש

1. מוסף לשלוש רגלים:

ומפני חטאינו גלינו מארצנו. ונתרחקנו מעל אדמתנו. ואין אנחנו יכולים לעלות ולראות ולהשתחוות לפניה. ולעשות חובותינו בבית בחירתך. בבית הגדול והקדוש שנקרא שמה עליו. מפני היד שנשתלחה במקדשך: יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. מלך רחמן. שתשוב ותרחם עלינו ועל מקדשך ברחמיה הרבים. ותבנהו מהרה ותגדל כבודו: אבינו מלפנינו. גלה כבוד מלכותך עלינו מהרה. והופע והנשא עלינו לעיני כל חי. וקרב פזרינו מבין הגוים. ונפוצותינו כנס מירכתי ארץ. והביאנו לציון עירך ברנה. ולירושלים בית מקדשך בשמחת עולם. ושם נעשה לפניך את קרבנות חובותינו תמידים כסדרם ומוספים כהלכתם...

אלהינו ואלהי אבותינו. מלך רחמן רחם עלינו. טוב ומטיב הדָרש לנו. שובא אלינו בהמון רחמיה. בגלל אבות שעשו רצונה. בנה ביתך כבתחלה וכונן מקדשך על מכונו. והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו. והשב כהנים לעבודתם ולוים לשירם ולזמרים. והשב ישראל לנייהם. ושם נעלה ונראה ונשתחוה לפניך בשלש פעמי רגלינו...

2. השוואה בין מלכים לדברי הימים:

	מלכים א' ו'-ח'	דברי הימים ב' ג'-ז'
פרוכת	אין פרוכת בין הקודש לקודש	ויעש את הפרכת תכלית וארגמן וכרמיל ובזבז ויעל עליו כרובים (דבה"ב ג', יד)
מזבח הזהב	מזבח הזהב מתואר כחלק מבניית המבנה עצמו ויכול להשתמע כאילו הוא נמצא בקודש הקודשים (מ"א ו', כ)	מזבח הזהב מתואר בין שאר הכלים של הקודש (דה"ב ד', יט)
מזבח העולה	אין תיאור של בניית מזבח העולה	בניית מזבח גדול: ויעש מזבח נחשת עשירים אמה ארבע ועשרים אמה רחבו ועשר אמות קומתו: (דבה"ב ד', א)
חנוכת המקדש - שירת הלויים	אין תיאור של שירת הלויים	תיאור שירת הלויים ליד המזבח: והלוים המשרדים לכלם לאסף להימן לידתון ולבניהם ולאחיהם מלבשים בויז במצלתים ובנבלים וכנרות עמדים מורח למזבח (דבה"ב ה', יב)

<p>א. השראת שכינה בעקבות שירת הלויים: וּבְהָרִים קוֹל בְּחִצְצֹרוֹת וּבְמִצְלֹתַיִם וּבְכָלֵי הַשִּׁיר וּבְהִלָּל לַה' כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ וְהַבַּיִת מְלֵא עֲנָן בַּיַּת ה': וְלֹא יָכֹלוּ הַכֹּהֲנִים לַעֲמֹד לְשֶׁרֶת מִפְּנֵי הָעֲנָן כִּי מְלֵא כְבוֹד ה' אֶת בַּיִת הָאֱלֹהִים: (דבה"ב ה', יג-יד)</p> <p>ב. ירידת אש מן השמים לקבלת הקרבנות: וּכְבָלוֹת שְׁלֹמֹה לְהַתְפַּלֵּל וְהָאֵשׁ יֵרְדֶה מִהַשָּׁמַיִם וְהֵאֱכַל הָעֹלָה וְהַזִּבְחִים וּכְבוֹד ה' מְלֵא אֶת הַבַּיִת... וְהַמֶּלֶךְ וְכָל הָעַם זִבְחִים זָבַח לִפְנֵי ה': (דבה"ב ז', ג-ד)</p>	<p>השראת שכינה בעקבות הכנסת הארון: וַיָּבֵאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת אֲרוֹן בְּרִית ה' אֶל מְקוֹמוֹ אֶל דָּבִיר הַבַּיִת אֶל קֹדֶשׁ הַקִּדְשִׁים אֶל תַּחַת כְּנָפֵי הַכְּרוּבִים... וַיְהִי בְצֵאת הַכֹּהֲנִים מִן הַקֹּדֶשׁ וְהָעֲנָן מְלֵא אֶת בַּיִת ה': וְלֹא יָכֹלוּ הַכֹּהֲנִים לַעֲמֹד לְשֶׁרֶת מִפְּנֵי הָעֲנָן כִּי מְלֵא כְבוֹד ה' אֶת בַּיִת ה': (מל"א ח', ו-ח)</p>	<p>חנוכת המקדש השראת שכינה</p>
<p>קרבנות רבים עד כדי צורך לקדש את רצפת העזרה לצורך הקרבה (דבה"ב ז', ה-ז)</p>	<p>קרבנות רבים עד כדי צורך לקדש את רצפת העזרה לצורך הקרבה (מל"א ח', סג-סד)</p>	<p>חנוכת המקדש קרבנות</p>
<p>7 הימים הראשונים נקראים חנוכת המזבח: וַיַּעֲשׂוּ בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֹרֶת כִּי חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ עָשׂוּ שִׁבְעַת יָמִים וְהַחֵג שִׁבְעַת יָמִים: (דבה"ב ז', ט)</p>	<p>לא נזכרת חנוכת המזבח: וַיַּעֲשׂוּ שְׁלֹמֹה בָעֵת הַהִיא אֶת הַחֵג וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ קָהָל גָּדוֹל מְלֹבֵא חֲמַת עַד נַחַל מִצְרַיִם לִפְנֵי ה' אֱלֹהֵינוּ שִׁבְעַת יָמִים וְשִׁבְעַת יָמִים אַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם (מל"א ח', סה)</p>	<p>חנוכת המזבח</p>
<p>בית ה' או בית זבח: וַיֵּרָא ה' אֶל שְׁלֹמֹה בַּלַּיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ שָׁמַעְתִּי אֶת תְּפִלָּתְךָ וּבַחֲרָתִי בְּמָקוֹם הַזֶּה לִי לְבַיִת זָבַח: (דבה"ב ז', יב)</p>	<p>בית ה' או הבית: הַקֹּדֶשׁ הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר בָּנִיתָ לְשׁוֹם שְׁמִי שָׁם עַד עוֹלָם וְהָיוּ עֵינֵי וְלִבֵּי שָׁם כָּל הַיָּמִים: (מל"א ט', ג)</p>	<p>כינוי המקדש בדברי ה'</p>

3. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף לע"א:

היה עומד בחו"ל - יכוון ליבו כנגד ארץ-ישראל, שנאמר: 'והתפללו אליך דרך ארצם' (מל"א ח', מח) היה עומד בארץ-ישראל - יכוון ליבו כנגד ירושלים, שנאמר: 'והתפללו אל ה' דרך העיר אשר בחרת' (שם מד).

היה עומד בירושלים - יכוון ליבו כנגד בית-המקדש, שנאמר: 'והתפללו אל הבית הזה' (דבה"ב ו, לב). היה עומד בבית-המקדש - יכוון ליבו כנגד בית קדשי-הקודשים, שנאמר: 'והתפללו אל המקום הזה' (מל"א ח', לה)

נמצא עומד במזרח - מחזיר פניו למערב, במערב - מחזיר פניו למזרח, בדרום - מחזיר פניו לצפון, ובצפון - מחזיר פניו לדרום. נמצאו כל ישראל מכוונים את ליבם למקום אחד.

4. אבות פרק א משנה ב:

על שלושה דברים העולם עומד: על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים,

5. פירוש ברטנורא:

ועל העבודה - עבודת הקרבנות. שכך שנינו במסכת תענית שאלמלא מעמדות - לא נתקיימו שמים וארץ. ומצינו, שבשביל הקרבנות שהקריב נח - נשבע [הקדוש ברוך הוא] שלא יביא מבול לעולם; הרי שהעולם עומד על הקרבנות:

6. תלמוד בבלי מסכת תענית דף ב ע"א:

'ולעבדו בכל לבבכם' - איזו היא עבודה שהיא בלב, הוי אומר זו תפילה.

7. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף כו עמוד ב

רבי יהושע בן לוי אמר: תפלות כנגד תמידין תקנום... ותניא כוותיה דרבי יהושע בן לוי: מפני מה אמרו תפלת השחר עד חצות - שהרי תמיד של שחר קרב והולך עד חצות... ומפני מה אמרו תפלת המנחה עד הערב - שהרי תמיד של בין הערבים קרב והולך עד הערב.